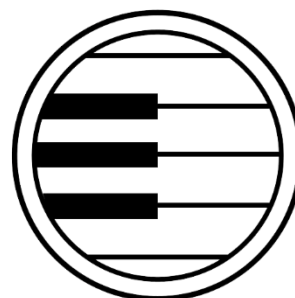

Riihimäen musiikkiopisto

Opetussuunnitelma 1.8.2022

Hyväksytty Riihimäen kaupungin sivistyksen ja osaamisen lautakunnan 4.5.2022 kokouksessa

Sisällys

1. Oppilaitoksen toiminta-ajatus
2. Oppilaitoksen arvot, oppimiskäsitys, oppimisympäristö ja työtavat
3. Oppilaitoksen toimintakulttuuri
4. Opetuksen rakenne ja laajuus
5. Opetuksen yleiset tavoitteet
6. Perusopintojen opintokokonaisuudet, niiden tavoitteet, sisällöt ja laskennalliset laajuudet
7. Syventävien opintojen opintokokonaisuudet, niiden tavoitteet, sisällöt ja laskennalliset laajuudet
8. Avoin opetus ja aikuisten opetus
9. Laajan oppimäärän arvioinnin kohteet ja arvioinnin kriteerit
10. Osaamisen tunnustaminen ja opintojen hyväksilukeminen
11. Oppimisen arviointi
12. Oppimäärän yksilöllistäminen
13. Oppilaaksi ottamisen periaatteet
14. Yhteistyö huoltajien ja muiden tahojen kanssa
15. Toiminnan jatkuva kehittäminen
16. Liitteet
 - 16.1. Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma 2022-2025

1. Oppilaitoksen toiminta-ajatus

Riihimäen musiikkiopisto on taiteen perusopetuksen opetusta tarjoava oppilaitos.

Musiikkiopiston ylläpitäjä on Riihimäen kaupunki. Musiikkiopisto toimii sivistyksen ja osaamisen lautakunnan alaisena yksikkönä. Toiminta-alueeseen kuuluvat Riihimäen kaupunki sekä Hausjärven ja Lopen kunnat.

2. Oppilaitoksen arvot, oppimiskäsitys, oppimisympäristö ja työtavat

Arvot

Riihimäen musiikkiopiston toimintaa ohjaavat arvot ovat oppiminen, inhimillisyys ja hyvinvointi.

Taiteen perusopetus rakentuu ihmisoikeuksien, tasa-arvon, yhdenvertaisuuden ja kulttuurien moninaisuuden kunnioitukselle. Musiikin harrastaminen herättää kysymyksiä, jotka ohjaavat pohtimaan ja arvioimaan, mikä elämässä on merkityksellistä ja arvokasta sekä luo pohjaa kestäväälle tulevaisuudelle.

Oppimisympäristö ja työtavat

Oppimisympäristöt ja työtavat ovat monipuoliset ja niitä kehitetään siten, että monipuolinen työskentely ja työtapojen käyttö opiskelussa on mahdollista.

Oppimisympäristömme ovat laadukkaita, turvallisia, monipuolisia ja kehittyviä. Niiden saavutettavuus, kannustavuus ja oppilaslähtöisyys ovat keskeisiä piirteitä. Musiikkiopiston oppimisympäristöt ovat myös turvallisia, avoimia ja kestäviä.

Fyysiset tilat, työvälineet ja materiaalit, tieto- ja viestintäteknologian käyttö sekä yhteistyökumppaneiden tarjoamat mahdollisuudet hyödynnetään laadukkaiden oppimisympäristöjen valinnassa.

Työtapojen valinnassa huomioidaan oppilaslähtöisyys, oppilaitoksen arvopohja sekä oppimiselle asetetut tavoitteet. Työtavat ovat monipuoliset ja opettaja valitsee ne vuorovaikutuksessa oppilaidensa kanssa.

3. Oppilaitoksen toimintakulttuuri

Työmme alkaa yksilöllisestä yhteydestä oppilaaseen: kannustamme ja rohkaisemme häntä löytämään uteliaisuuden ja luovuuden musiikkiin. Toisiamme kohtaan toimimme kunnioittavasti ja empaattisesti. Jokainen voi luottaa siihen, että yhteistyömme avulla ongelmat ratkeavat ja jokaisen on mukava tulla töihin. Itseämme kohtaan olemme uteliaita ja avoimia. Sen ansioista voimme kehittyä ja olla avoimempia myös toisiamme kohtaan. Toimintakulttuuria kehitetään yhteisöllisesti niin, että arjessa kulttuuri näkyy niin johtamisessa, toiminnan suunnittelussa kuin toiminnassa sekä arvioinnissa.

4. Opetuksen rakenne ja laajuus

Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän laskennallinen laajuus on 1 300 tuntia, josta perusopintojen laskennallinen laajuus on 800 tuntia ja syventävien opintojen 500 tuntia. Laskennallisen laajuuden tunti on 45 minuuttia.

Varhaisiän musiikkikasvatusta järjestetään ryhmille ja perheille, joissa on 0-8 -vuotiaita lapsia. Soitinvalmennusta ja musiikkikerhotoimintaa järjestetään 7-11 -vuotiaille. Varhaisiän musiikkikasvatuksen laskennallinen laajuus on 200 tuntia.

5. Opetuksen yleiset tavoitteet

Musiikin laajan oppimäärän mukaisen taiteen perusopetuksen tehtävänä on luoda edellytykset hyvän musiikkisuhteen syntymiselle. Tavoitteena on, että oppilas kehittää musiikillista osaamistaan ja iloitsee oppimisestaan. Opetus antaa valmiuksia musiikin itsenäiseen harrastamiseen ja oppilaan tavoitteiden mukaiseen musiikkiopintojen jatkamiseen muilla koulutusasteilla.

Varhaisiän musiikkikasvatuksen tavoitteena on luoda pohja hyvälle musiikkisuhteelle ja myöhemmille musiikkiopinnoille.

6. Perusopintojen opintokokonaisuudet, niiden tavoitteet, sisällöt ja laskennalliset laajuudet

Opintokokonaisuudet

Perustaso 1

- Instrumentti- ja/tai lauluopinnot (PT1)
- Musiikin hahmottaminen (Muha 1)
- Yhteismusisointi
- Esiintymisvalmennus
- Vapaavalintaiset opinnot

Perustaso 2

- Instrumentti- ja/tai lauluopinnot (PT2)
- Musiikin hahmottaminen (Muha 2)
- Yhteismusisointi
- Esiintymisvalmennus
- Vapaavalintaiset opinnot

Tavoitteet

Esittäminen ja ilmaiseminen

Opetuksen tavoitteena on

- kannustaa oppilasta löytämään omat musiikilliset vahvuutensa ja ilmaisukeinonsa
- ohjata oppilasta elävään musiikilliseen ilmaisuun
- kannustaa oppilasta harjoittelemaan erilaisten esiintymistilanteiden hallintaa
- rohkaista oppilasta tutustumaan myös muiden taiteenalojen ilmaisukeinoihin

Oppimaan oppiminen ja harjoittelu

Opetuksen tavoitteena on

- ohjata oppilasta oppimaan instrumentti- ja yhteismusisointitaitoja päämääränään soittimen itsenäinen hallinta ja omaehtoinen ilmaisu
- ohjata oppilasta säännölliseen harjoitteluun ja oppimisensa arviointiin
- ohjata oppilasta musisoimaan korvakuulolta sekä lukemaan tulkitsemaan musiikin lajille ominaisia musiikin merkitsemistapoja
- kannustaa oppilasta soveltamaan musiikin hahmotustaitojaan musisoinnissa
- tarjota oppilaalle tilaisuuksia tutustua musiikkiteknologiaan työvälineenä
- ohjata oppilasta käyttämään ergonomisesti oikeita soittotapoja ja mielekkäitä harjoittelumenetelmiä
- ohjata oppilasta havainnoimaan ääniympäristöä ja suojelemaan kuuloaan

Kuunteleminen ja musiikin hahmottaminen

Opetuksen tavoitteena on

- ohjata oppilasta kuuntelemaan omaa musisointiaan ja mukauttamaan sen osaksi soivaa musiikillista kokonaisuutta
- ohjata oppilasta kehittämään musiikin luku- ja kirjoitustaitoaan
- ohjata oppilasta musiikin ominaispiirteiden tunnistamiseen ja rakenteiden hahmottamiseen.
- tukea oppilasta kasvamaan aktiiviseksi musiikin kuuntelijaksi ja kartuttamaan musiikin historian tuntemusta

Säveltäminen ja improvisointi

Opetuksen tavoitteena on

- ohjata oppilasta tuottamaan omia musiikillisia ideoita ja ratkaisuja
- kannustaa oppilasta harjoittelemaan improvisoinnin, sovittamisen ja säveltämisen perustaitoja

Sisällöt

Opinnoissa perehdytään monipuolisesti oppilaan valitseman instrumentin tai instrumenttien perustekniikkaan, ohjelmistoon ja ilmaisumahdollisuuksiin.

Yhteismusisointitaitojen ja musiikin hahmottamistaitojen sekä historiatietouden kehittäminen ovat olennainen osa opintoja.

Oppilaat etenevät opinnoissaan yksilöllisesti ja tarvittavista joustoista opintojen suhteen päättää musiikkiopiston apulaisrehtori.

Laskennallinen laajuus

Perusopintojen laskennallinen laajuus on 800 tuntia/pistettä. Ne koostuvat kaikille yhteisistä opinnoista ja vapaavalintaisista opinnoista.

Kaikille yhteiset opinnot

Instrumenttiopinnot	35 pistettä/vuosi
Tasosuoritukset 1 ja 2	35 ja 70 pistettä
Yhteismusisointi	20 pistettä/vuosi
Musiikin hahmottaminen 1 ja 2	140 pistettä
Esiintymiset	40-120 pistettä

Vapaavalintaiset opinnot

Vapaavalintaiset opinnot voivat olla lisäopintoja kaikille yhteisistä opinnoista ja sen lisäksi:

Tasosuoritukset PT3	105 pistettä
Musiikin hahmottaminen 3	70 pistettä
Pop/jazz -perusteet	70 pistettä
Musiikkitieto 1	35 pistettä
Lyhytkurssit, muualla järjestettävä opetus	sovitaan erikseen
Muu aktiivisuus	sovitaan erikseen

7. Syventävien opintojen opintokokonaisuudet, niiden tavoitteet, sisällöt ja laskennalliset laajuudet

Opintokokonaisuudet

Vapaavalintaiset opinnot

- Musiikin syventävissä opinnoissa oppilas laajentaa tai painottaa opintojaan valitsemallaan tavalla Riihimäen musiikkiopiston tarjonnan pohjalta.

Lopputyö

- Oppilas suunnittelee ja valmistaa musiikillista osaamista osoittavan laajan oppimäärän lopputyön, joka voi muodostua erilaisista kokonaisuuksista tai keskittyä tiettyyn syvennettyyn osaamiseen.

Tavoitteet

Esittäminen ja ilmaiseminen

Opetuksen tavoitteena on

- ohjata oppilasta syventämään musiikillista ilmaisuaan
- kannustaa oppilasta kehittämään edelleen musiikin tulkintaan ja esittämiseen tarvittavia taitoja valitsemiensa painopisteiden mukaisesti
- rohkaista oppilasta käyttämään musiikkia monipuolisesti ilmaisun välineenä
- ohjata oppilasta soveltamaan omassa ilmaisussaan myös muiden taiteenalojen ilmaisukeinoja

Oppimaan oppiminen ja harjoittelu

Opetuksen tavoitteena on

- auttaa oppilasta asettamaan tavoitteita opiskelulle ja suuntaamaan omaa oppimistaan
- opastaa oppilasta arvioimaan edistymistään ja nauttimaan osaamisestaan
- ohjata oppilasta harjoittelemaan taitoja kehittävää ohjelmistoa sekä itsenäisesti että ryhmän jäsenenä
- ohjata oppilasta huolehtimaan fyysisestä toimintakyvystään sekä ergonomiasta ja kuulonsuojelusta musisoidessaan

Kuunteleminen ja musiikin hahmottaminen

Opetuksen tavoitteena on

- ohjata oppilasta kuuntelemaan ja kehittämään musisointiaan sekä solistina, että ryhmän jäsenenä
- ohjata oppilasta tarkastelemaan soivaa ja nuotinnettua musiikkia monipuolisesti eri näkökulmista
- ohjata oppilasta hahmottamaan musiikin rakenteita ja lainalaisuuksia
- ohjata oppilasta hyödyntämään kuuntelu- ja hahmotustaitojaan sekä musiikin historian tuntemustaan muusikkoutensa kehittämisessä

Säveltäminen ja improvisointi

Opetuksen tavoitteena on

- kannustaa oppilasta toteuttamaan teoksissa improvisoituja ja itse sovitettuja osuuksia ja säveltämään omaa musiikkia
- rohkaista oppilasta hyödyntämään musiikkiteknologian mahdollisuuksia ja työvälineitä

Laskennallinen laajuus

Syventävien opintojen laskennallinen laajuus on 500 tuntia/pistettä.

Lopputyö	210 pistettä
Vapaavalintaiset opinnot	
Instrumenttiopinnot	35 pistettä/lukuvuosi
Säveltapailu ja musiikkianalyysi	70 pistettä
Harmoniaoppi	35 pistettä
Musiikkitieto 2	35 pistettä
Yhteismusisointi	20 pistettä/lukuvuosi
Esiintymiset	40-180 pistettä
Muu aktiivisuus, projektit	sovitaan erikseen

8. Avoin opetus ja aikuisten opetus

Taiteen perusopetusta järjestetään kaikenikäisille. Aikuisten opetuksessa noudatetaan musiikin laajan oppimäärän tavoitteita ja keskeisiä sisältöjä.

Riihimäen musiikkiopistossa voi opiskella myös avoimella osastolla ilman taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän tavoitteita. Avoimen osaston opiskelija maksaa kaikki opetuskustannukset itse.

9. Laajan oppimäärän arvioinnin kohteet ja arvioinnin kriteerit

Musiikin laajan oppimäärän arvioinnin kohteita ovat

- esittäminen ja ilmaiseminen
- oppimaan oppiminen ja harjoittelu
- kuuntelu ja musiikin hahmottaminen
- säveltäminen ja improvisointi

Oppilas asettaa yhdessä opettajansa kanssa henkilökohtaiset tavoitteensa

Arvioinnissa seurataan edistymistä (arvioinnin kohteissa) oppilaan henkilökohtaisesti asettamiin ja opettajan kanssa sovittuihin tavoitteisiin verrattuna.

10. Oppimisen arviointi

Arvioinnin tehtävä on tukea oppilaan musiikkiopintojen edistymistä. Se on osa oppimisprosessia, joten arviointi on monipuolista ja oppilaslähtöistä. Jatkuvaan arviointiin sisältyy erilaisia palautteen antamisen tapoja ja ohjausta itsearviointiin ja vertaisarviointiin. Arviointi on oppimiseen kannustavaa, oikeudenmukaista ja eettisesti kestävää.

Jatkuvaa palautetta, itsearviointia ja vertaisarviointia toteutetaan seuraavin tavoin:

- oppituntien aikana
- tasosuoritusten, esitysten ja taltiointien sanallinen arviointi
- portfoliotyöskentely eri muodoissaan

Oppilaalle ja hänen huoltajalleen annetaan tietoa oppilaan vuoden aikana suorittamista opintokokonaisuuksista lukuvuosiarvioinnin ja opintokokonaisuuksien valmistuttua. Arviointi kirjataan oppilashallinto-ohjelmaan (Eepos) kevätlukukauden päätteeksi.

Musiikin laajan oppimäärän perusopintojen päättyessä oppilas saa todistuksen suoritetuista perusopinnoista. Siinä annetaan sanallinen arvio oppilaan edistymisestä ja osaamisen kehittymisestä perusopintojen aikana. Sanallisessa arvioinnissa painotetaan oppilaan oppimisen vahvuuksia suhteessa perusopinnoille asetettuihin tavoitteisiin.

Musiikin laajan oppimäärän päättyessä oppilas saa päättötodistuksen, johon kirjataan sanallinen arvio oppilaan suorittamasta laajasta oppimäärästä. Lopputyö arvioidaan osana syventäviä opintoja. Sanallinen arvio kuvaa oppilaan edistymistä ja hänen saavuttamaansa

osaamista suhteessa syventävien opintojen tavoitteisiin. Sanallisessa arvioissa painotetaan oppilaan oppimisen ja osaamisen vahvuuksia.

Todistuksiin merkittävät tiedot

Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän perusopintojen todistus

Oppilaalle annetaan taiteenalan taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän perusopintojen todistus sen jälkeen, kun hän on suorittanut laajaan oppimäärään sisältyvät perusopinnot.

Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän perusopintojen todistuksen tulee sisältää seuraavat asiat:

- todistuksen nimi
- koulutuksen järjestäjän nimi
- oppilaitoksen nimi
- taiteenala
- oppilaan nimi ja henkilötunnus
- opiskeluaika vuosina
- oppilaan suorittamat laajan oppimäärän perusopinnot
 - kunkin opintokokonaisuuden nimi ja laajuus
- sanallinen arvio oppilaan suorittamista taiteenalan laajan oppimäärän perusopinnoista
- rehtorin allekirjoitus ja oppilaitoksen leima
- jos koulutusta järjestetään opetus- ja kulttuuriministeriön luvalla, merkitään todistukseen ministeriön myöntämän koulutuksen järjestämisluvan päivämäärä sekä

päivämäärä, jolloin koulutuksen järjestäjä on hyväksynyt taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman

- kunnan omalla päätöksellään järjestämässä taiteen perusopetuksessa todistukseen merkitään taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman hyväksymispäivämäärä
- jos kunta tai asianomaisen ministeriön myöntämän taiteen perusopetuksen järjestämisluvan saanut koulutuksen järjestäjä hankkii taiteen perusopetuksesta annetussa laissa tarkoitettut palvelut julkiselta tai yksityiseltä yhteisöltä tai säätiöltä, merkitään yhteisön tai säätiön tämän sopimuksen perusteella antaman taiteen perusopetuksen todistukseen sopimuksen päivämäärä sekä päivämäärä, jolloin kunta tai asianomaisen ministeriön myöntämän taiteen perusopetuksen järjestämisluvan saanut koulutuksen järjestäjä on hyväksynyt taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman
- merkintä, että koulutus on toteutettu Opetushallituksen päättämien taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman perusteiden 2017 mukaisesti.

Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän perusopintojen todistus voi sisältää liitteitä.

Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän päättötodistus

Oppilaalle annetaan taiteenalan taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän päättötodistuksen jälkeen, kun hän on suorittanut laajaan oppimäärään sisältyvät perusopinnot ja syventävät opinnot.

Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän päättötodistuksen tulee sisältää seuraavat asiat:

- todistuksen nimi
- koulutuksen järjestäjän nimi
- oppilaitoksen nimi
- taiteenala
- oppilaan nimi ja henkilötunnus
- opiskeluaika vuosina
- oppilaan suorittamat laajan oppimäärän perusopinnot
 - kunkin opintokokonaisuuden nimi ja laajuus
- oppilaan suorittamat laajan oppimäärän syventävät opinnot
 - kunkin opintokokonaisuuden nimi ja laajuus
 - syventäviin opintoihin sisältyvän laajan oppimäärän lopputyön aihe
- sanallinen arvio oppilaan suorittamasta taiteenalan laajasta oppimäärästä
- rehtorin allekirjoitus ja oppilaitoksen leima
- jos koulutusta järjestetään opetus- ja kulttuuriministeriön luvalla, merkitään todistukseen ministeriön myöntämän koulutuksen järjestämisluvan päivämäärä sekä päivämäärä, jolloin koulutuksen järjestäjä on hyväksynyt taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman

- kunnan omalla päätöksellään järjestämässä taiteen perusopetuksessa todistukseen merkitään taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman hyväksymispäivämäärä
- jos kunta tai asianomaisen ministeriön myöntämän taiteen perusopetuksen järjestämisluvan saanut koulutuksen järjestäjä hankkii taiteen perusopetuksesta annetussa laissa tarkoitetut palvelut julkiselta tai yksityiseltä yhteisöltä tai säätiöltä, merkitään yhteisön tai säätiön tämän sopimuksen perusteella antaman taiteen perusopetuksen todistukseen sopimuksen päivämäärä sekä päivämäärä, jolloin kunta tai asianomaisen ministeriön myöntämän taiteen perusopetuksen järjestämisluvan saanut koulutuksen järjestäjä on hyväksynyt taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman
- merkintä, että koulutus on toteutettu Opetushallituksen päättämien taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman perusteiden 2017 mukaisesti.

Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän päättötodistus voi sisältää liitteitä.

Osallistumistodistus oppilaan suorittamista taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opinnoista

Oppilaalle annetaan pyydettyessä osallistumistodistus suorittamistaan taiteenalan laajan oppimäärän opinnoista, jos opinnot keskeytyvät tai oppilas tarvitsee niitä muusta syystä.

Osallistumistodistus voi sisältää liitteitä.

11. Osaamisen tunnustaminen ja opintojen hyväksilukeminen

Oppilaalla on oikeus saada aiempia opintojaan tai muutoin hankittua osaamistaan arvioiduksi ja tunnustetuksi. Osaamisen tunnustaminen tehdään perustuen selvityksiin oppilaan opinnoista tai näyttöihin osaamisesta sekä suhteessa kunkin hyväksiluetavan opintokokonaisuuden tavoitteisiin ja sisältöihin.

12. Oppimäärän yksilöllistäminen

Oppimäärää voidaan yksilöllistää erityistarpeen mukaan. Opintoihin ilmoittautumisen yhteydessä tai opintojen aikana huoltaja voi tiedottaa oppilaitosta hakijan erityisen tuen tarpeesta. Oppilaitoksen edustajan, oppilaan ja oppilaan huoltajan kanssa laaditaan henkilökohtainen opetussuunnitelma.

Yksilöllistäminen voi tarkoittaa tavoitteiden, sisältöjen, opiskeluajan, opetuksen toteuttamistavan, tarvittavien tukitoimien ja arviointimenettelyn yksilöllistämistä. Yksilöllistäminen tehdään niin, että oppilas voi kehittää taitojaan omista lähtökohdistaan. Yksilöllistämisestä annetaan tietoa huoltajille.

13. Oppilaaksi ottamisen periaatteet

Riihimäen musiikkiopiston oppilaat sekä varhaisiän musiikkikasvatuksen ryhmiin että perusopintoihin otetaan ilmoittautumisjärjestyksessä ylläpitäjän resurssit ja monipuolinen instrumenttivalikoima huomioiden.

Hausjärven ja Lopen kuntien kanssa laaditun sopimuksen perusteella oppilaat näihin kuntiin valitaan oppilaspaikoille, ilmoittautumisjärjestyksessä, resurssit ja monipuolinen instrumenttivalikoima huomioiden.

14. Yhteistyö huoltajien ja muiden tahojen kanssa

Riihimäen musiikkiopisto kannustaa ja rohkaisee huoltajia olemaan kiinnostuneita oppilaan musiikkiharrastuksesta. Oppilaitoksen arvot (oppiminen, inhimillisuus ja hyvinvointi) ovat läsnä kohtaamisissa huoltajien kanssa.

Musiikkiopisto toimii laajasti yhteistyössä yhteiskunnan eri toimijoiden kanssa. Opetusta ja konserttitoimintaa toteutetaan yhteistyössä päiväkotien, koulujen, lukioiden, orkestereiden, musiikkijhdistysten, taideinstituutioiden, kulttuuritapahtumien, seurakuntien, puolustusvoimien ja taiteen perusopetusta tarjoavien muiden oppilaitosten kanssa.

15. Toiminnan jatkuva kehittäminen

Riihimäen musiikkiopiston toiminta nojaa laajasti ymmärrettynä oppimisen arvoon. Tuon arvon alle asettuu kehittämistoiminnan usea näkökulma, kuten laatu, vastuullisuus, luovuus, uteliaisuus, vapaus ja uudistaminen. Henkilökunnan jatkuva ammattitaidon kehittäminen, hanketoiminta ja osallistuminen vaikutustyöhön kuuluvat toimintakulttuuriimme.

Huoltajien ja oppilaiden asiakastyytyväisyyttä ja palautetta kerätään säännöllisesti ja heitä osallistetaan musiikkiopiston toiminnan kehittämisessä. Musiikkiopiston toiminta tukee myös koulutuksen järjestäjän strategiaa sitä tukien ja sitä jatkuvasti kehittäen.

Koulutuksen järjestäjä arvioi antamaansa koulutusta ja osallistuu toimintansa ulkopuoliseen arviointiin. Opetussuunnitelman toteutumista seurataan ja sitä edelleen kehitetään osana tätä tehtävää.

16. Liitteet

16.1. TASA-ARVO- JA YHDENVERTAISUUSUUNNITELMA 2022-2025

Sisällys

1 TASA-ARVO- JA YHDENVERTAISUUSUUNNITELMAN TARKOITUS

2 TASA-ARVOON JA YHDENVERTAISUUTEEN LIITTYVÄ LAINSÄÄDÄNTÖ

2.1. Laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta (30.12.2014/1329)

2.2. Yhdenvertaisuuslaki (30.12.2014/1325)

3 TASA-ARVO JA YHDENVERTAISUUSTYÖN OSA-ALUEET

3.1 Opetuksen järjestäminen

3.2 Oppimisen arviointi

3.3 Elämäkatsomus vakaumus ja mielipide

3.4 Etninen tausta, kansallisuus ja kieli

3.5 Seksuaalinen suuntautuminen

3.6 Seksuaalinen häirintä ja sen ehkäisy

3.7 Vammaisuus ja terveydentila

4 TASA-ARVO- JA YHDENVERTAISUUS RIIHIMÄEN MUSIIKKIOPISTOSSA

4.1 Tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutuminen

4.2 Toiminta syrjintä- ja häirintätilanteissa

4.3 Selvitys nykytilanteesta, suunnitelman laadinta, hyväksyminen, tiedottaminen ja arviointi

1 TASA-ARVO- JA YHDENVERTAISUUSSUUNNITELMAN TARKOITUS

Laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta velvoittaa koulutuksen järjestäjiä ja oppilaitoksia laatimaan tasa-arvosuunnitelman myös taiteen perusopetusta antavissa oppilaitoksissa. Yhdenvertaisuuslaki edellyttää, että oppilaitoksilla pitää olla suunnitelma tarvittavista toimenpiteistä yhdenvertaisuuden edistämiseksi ja niissä tehdään järjestelmällistä tasa-arvotyötä.

Suunnitelmalla on tarkoitus edistää sukupuolten välistä tasa-arvoa oppilaitoksessa ja yhteiskunnassa yleensäkin. Suunnitelmalla pyritään estämään kaikenlaista sukupuoleen, ikään, alkuperään, kieleen, uskontoon, vakaumukseen, mielipiteeseen, seksuaaliseen suuntautumiseen, terveydentilaan tai vammaisuuteen liittyvää syrjintää. Perustuslain mukaan yhdenvertaisuus tarkoittaa yhdenvertaisuutta lain edessä, mutta myös syrjinnän kieltämistä. Yksi suunnitelman tarkoituksista on myös estää sukupuoleen perustuva häirintä ja seksuaalinen häirintä.

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmalla pyritään luomaan edellytykset viihtyisälle jaturvalliselle oppimisympäristölle. On ensiarvoisen tärkeää, että kaikki oppilaitoksessa sitoutuvat tähän suunnitelmaan, erityisesti oppilaitoksen johto ja henkilökunta, joka ohjaa toimintaa käytännössä. Oppilaitosarjessa on tärkeää osata tunnistaa syrjintä ja syrjivät asenteet ja puuttua niihin.

2 TASA-ARVOON JA YHDENVERTAISUUTEEN LIITTYVÄ LAINSÄÄDÄNTÖ

2.1. Laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta (30.12.2014/1329)

5 § (30.12.2014/1329) Tasa-arvon toteuttaminen koulutuksessa ja opetuksessa

Viranomaisten ja koulutuksen järjestäjien sekä muiden koulutusta tai opetusta järjestävien yhteisöjen on huolehdittava siitä, että tytöillä ja pojilla sekä naisilla ja miehillä on samat mahdollisuudet koulutukseen ja ammatilliseen kehitykseen sekä että opetus, tutkimus ja oppiaineisto tukevat tämän lain tarkoituksen toteutumista. Tasa-arvoa edistetään koulutuksessa ja opetuksessa lasten ikä ja kehitys huomioon ottaen.

5 a § (30.12.2014/1329) Toimenpiteet tasa-arvon edistämiseksi oppilaitoksissa

Koulutuksen järjestäjä vastaa siitä, että vuosittain laaditaan oppilaitoskohtaisesti tasa-arvosuunnitelma yhteistyössä henkilöstön ja oppilaiden tai opiskelijoiden kanssa. Suunnitelma voidaan sisällyttää osaksi opetussuunnitelmaa tai muuta oppilaitoksen suunnitelmaa. Vuosittaisen tarkastelun sijasta suunnitelma voidaan laatia enintään kolmeksi vuodeksi kerralla. Tasa-arvosuunnitelman tulee sisältää:

- 1) selvitys oppilaitoksen tasa-arvotilanteesta;
- 2) tarvittavat toimenpiteet tasa-arvon edistämiseksi;
- 3) arvio aikaisempaan tasa-arvosuunnitelmaan sisältyneiden toimenpiteiden toteuttamisesta ja tuloksista.

Erityistä huomiota tulee kiinnittää oppilas- tai opiskelijavalintoihin, opetuksen järjestämiseen, oppimiseroihin ja opintosuoritusten arviointiin sekä seksuaalisen häirinnän ja sukupuoleen perustuvan häirinnän ehkäisemiseen ja poistamiseen.

6 § c (30.12.2014/1329) Sukupuoli-identiteettiin tai sukupuolen ilmaisuun perustuvan syrjinnän ennaltaehkäisy

Viranomaisten, koulutuksen järjestäjien ja muiden koulutusta tai opetusta järjestävien yhteisöjen sekä työnantajien tulee ennaltaehkäistä sukupuoli-identiteettiin tai sukupuolen ilmaisuun perustuvaa syrjintää tavoitteellisesti ja suunnitelmallisesti.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu velvoite tulee ottaa huomioon oppilaitoksen ja työnantajan 5 a ja 6 a §:n mukaisia tasa-arvosuunnitelmia valmisteltaessa ja tasa-arvoa edistävistä toimenpiteistä päätettäessä.

7 § (30.12.2014/1329) Syrjinnän kieltö

Välitön ja välillinen syrjintä sukupuolen perusteella on kielletty.

Välittömällä sukupuoleen perustuvalla syrjinnällä tarkoitetaan tässä laissa:

- 1) naisten ja miesten asettamista eri asemaan sukupuolen perusteella;
- 2) eri asemaan asettamista raskaudesta tai synnytyksestä johtuvasta syystä;
- 3) eri asemaan asettamista sukupuoli-identiteetin tai sukupuolen ilmaisun perusteella.

Välillisellä sukupuoleen perustuvalla syrjinnällä tarkoitetaan tässä laissa:

- 1) eri asemaan asettamista sukupuoleen, sukupuoli-identiteettiin tai sukupuolen ilmaisuun nähden neutraalilta vaikuttavan säännöksen, perusteen tai käytännön nojalla, jos menettelyn vaikutuksesta henkilöt voivat tosiasiallisesti joutua epäedulliseen asemaan sukupuolen perusteella;
- 2) eri asemaan asettamista vanhemmuuden tai perhehuoltovelvollisuuden perusteella.

Edellä 3 momentissa tarkoitettu menettely ei kuitenkaan ole syrjintää, jos sillä pyritään hyväksyttävään tavoitteeseen ja valittuja keinoja on pidettävä aiheellisina ja tarpeellisina tähän tavoitteeseen nähden. Syrjintä on kielletty riippumatta siitä, perustuuko se henkilöä itseään vai jotakuta toista koskevaan tosiseikkaan tai oletukseen.

Seksuaalista häirintää ja häirintää sukupuolen perusteella samoin kuin käskyä tai ohjetta harjoittaa sukupuoleen perustuvaa syrjintää on pidettävä tässä laissa tarkoitettuna syrjintänä. Seksuaalisella häirinnällä tarkoitetaan tässä laissa sanallista, sanatonta tai fyysistä, luonteeltaan seksuaalista ei-toivottua käytöstä, jolla tarkoituksellisesti tai tosiasiallisesti loukataan henkilön henkistä tai fyysistä koskemattomuutta erityisesti luomalla uhkaava, vihamielinen, halventava, nöyryyttävä tai ahdistava ilmapiiri.

Sukupuoleen perustuvalla häirinnällä tarkoitetaan tässä laissa henkilön sukupuoleen, sukupuoli-identiteettiin tai sukupuolen ilmaisuun liittyvää ei-toivottua käytöstä, joka ei ole luonteeltaan seksuaalista ja jolla tarkoituksellisesti tai tosiasiallisesti loukataan tämän henkistä tai fyysistä koskemattomuutta ja jolla luodaan uhkaava, vihamielinen, halventava, nöyryyttävä tai ahdistava ilmapiiri.

2.2. Yhdenvertaisuuslaki (30.12.2014/1325)

6 § Koulutuksen järjestäjän velvollisuus edistää yhdenvertaisuutta

Koulutuksen järjestäjän ja tämän ylläpitämän oppilaitoksen on arvioitava yhdenvertaisuuden toteutumista toiminnassaan ja ryhdyttävä tarvittaviin toimenpiteisiin yhdenvertaisuuden toteutumisen edistämiseksi. Edistämistoimenpiteiden on oltava oppilaitoksen toimintaympäristö, voimavarat ja muut olosuhteet huomioon ottaen tehokkaita, tarkoituksenmukaisia ja oikeasuhtaisia.

Koulutuksen järjestäjän on huolehdittava siitä, että oppilaitoksella on suunnitelma tarvittavista toimenpiteistä yhdenvertaisuuden edistämiseksi. Koulutuksen järjestäjän ja tämän ylläpitämän oppilaitoksen on varattava oppilaille ja heidän huoltajilleen sekä opiskelijoille tai heidän edustajilleen mahdollisuus tulla kuulluiksi edistämistoimenpiteistä.”

Syrjinnällä tarkoitetaan yhdenvertaisuuslain mukaan:

1. sitä, että jotakuta kohdellaan epäsuotuisammin kuin jotakuta muuta kohdellaan, on kohdeltu tai kohdeltaisiin vertailukelpoisessa tilanteessa (välitön syrjintä 10 §);
2. sitä, että näennäisesti puolueeton säännös, peruste tai käytäntö saattaa jonkun erityisen epäedulliseen asemaan muihin vertailun kohteena oleviin nähden, paitsi jos säännöksellä, perusteella tai käytännöllä on hyväksyttävä tavoite ja tavoitteen saavuttamiseksi käytetyt keinot ovat asianmukaisia ja tarpeellisia (välillinen syrjintä 13 §);
3. henkilön tai ihmisryhmän arvon ja koskemattomuuden tarkoituksellista tai tosiasiallista loukkaamista siten, että luodaan uhkaava, vihamielinen, halventava, nöyryyttävä tai hyökkäävä ilmapiiri (häirintä 14 §);
4. ohjetta tai käskyä syrjiä (syrjinnän kielto 8 §).

Etninen syrjintä on ihmisten eriarvoista kohtelua sillä perusteella, että he kuuluvat tiettyyn etniseen tai kansalliseen ryhmään. Etnistä syrjintää voi olla myös erilaiseen asemaan asettaminen henkilön uskonnon tai kansalaisuuden perusteella.

Häirinnällä tarkoitetaan henkilön tai ihmisryhmän arvon ja koskemattomuuden tarkoituksellista tai tosiasiallista loukkaamista siten, että luodaan uhkaava, vihamielinen, halventava, nöyryyttävä tai hyökkäävä ilmapiiri.

Muodollisen yhdenvertaisuuden toteutuminen tarkoittaa sitä, että samanlaisessa tapauksessa ihmisiä tulee kohdella samalla tavoin. Tasapuolinen kohtelu on tärkeä hallinnon oikeusperiaate. Perustuslaki kieltää ihmisten asettamisen erilaiseen asemaan ilman hyväksyttävää perustetta. Hallintolain 6 § mukaan viranomaisen toimien on oltava puolueettomia ja oikeassa suhteessa tavoiteltuun päämäärään nähden.

Tosiasiallinen yhdenvertaisuuden toteuttaminen edellyttää yhteiskunnassa esiintyvän syrjintään perustuvan eriarvoisuuden aktiivista poistamista. Samanlainen kohtelu ei aina takaa yhdenvertaisuuden toteutumista, sillä ihmisten lähtökohdat ja mahdollisuudet ovat erilaiset. Yhdenvertaisuuden aktiivinen edistäminen voi merkitä poikkeamista samanlaisen kohtelun periaatteesta, jotta heikommassa asemassa olevien ryhmien tosiasiallinen yhdenvertaisuus toteutuisi. Tosiasiallisen yhdenvertaisuuden edistäminen edellyttää myös välilliseen syrjintään puuttumista.

Välillinen syrjintä on usein tahatonta ja perustuu esimerkiksi siihen, ettei näennäisesti puolueettoman säännöksen tai käytännön vaikutuksia erilaisiin ihmisiin tunnisteta.

Positiivinen erityiskohtelu tarkoittaa tietyn syrjinnälle alttiin ryhmän (esim. vanhukset, lapset, etniset vähemmistöt) asemaa ja olosuhteita parantavia erityistoimenpiteitä, jotka tähtäävät tosiasiallisen yhdenvertaisuuden turvaamiseen eivätkä asteeltaan muodostu toisia syrjiviksi.

Yhdenvertaisuuslain 7 § mukaan positiivisen erityiskohtelun on oltava pyrityn tavoitteen kannalta oikeasuhteista. Suppeassa oikeudellisessa tarkastelussa positiivisella erityiskohtelulla tarkoitetaan määräaikaiseksi suunniteltuja rekrytointiin, uralla etenemiseen ja oppilasvalintoihin liittyviä toimenpiteitä, joilla lisätään aliedustettujen ryhmien osuutta työpaikoilla, eri henkilöstöryhmissä ja oppilaitoksissa. Ennakoon suunnitellut painotukset vaikuttavat tilanteissa, joissa kahta muodollisesti pätevää hakijaa verrataan keskenään aliedustettua ryhmää edustavan hakijan hyväksi.

Laajemmassa tarkastelussa positiivisella erityiskohtelulla tarkoitetaan toimenpiteitä, joilla tuetaan eri ryhmien tosiasiallista yhdenvertaisuutta ja osallistumismahdollisuuksia eri elämänalueilla. Esimerkiksi romanilasten koulunkäyntiä tukevat erityisjärjestelyt sekä tulkkauksen ja erikielisten tiedotusmateriaalien käyttö huonosti suomea puhuvien henkilöiden kanssa asioidessa ovat tällaisia toimenpiteitä. Tässä tapauksessa voidaan puhua myös asiakaslähtöisestä palveluiden kehittämisestä.

Yhdenvertaisuuslain 5 § mukaan työn teettäjän tai koulutuksen järjestäjän on tarvittaessa tehtävä kohtuullisia mukautuksia vammaisten henkilöiden työhön tai koulutukseen pääsyn, työssä selviämisen ja työuralla etenemisen turvaamiseksi. Kohtuullinen mukauttaminen tarkoittaa yksittäistapauksessa toteutettavia tarpeellisia ja asianmukaisia muutoksia ja järjestelyjä, joilla ei aiheuteta suhteetonta rasitetta esimerkiksi työnantajalle tai koulutuksen järjestäjälle, ja joilla varmistetaan vammaisten henkilöiden mahdollisuus nauttia tai käyttää kaikkia ihmisoikeuksia ja perusvapauksia yhdenvertaisesti muiden kanssa. Kohtuullisilla mukautuksilla edistetään vammaisten henkilöiden työllistymistä, työssä selviytymistä ja työn säilyttämistä, koulutusta ja elinikäistä oppimista. Tasa-arvoon ja yhdenvertaisuuteen liittyvä lainsäädäntö

3 TASA-ARVO JA YHDENVERTAISUUSTYÖN OSA-ALUEET

3.1 Opetuksen järjestäminen

Opetus tukee tasa-arvoisuutta. Siihen sisältyvät muun muassa mielipiteiden ja sukupuolten tasa-arvo. Opetus edistää mahdollisuuksia kehittää kykyjään ja tehdä valintoja ilman sukupuolesta johtuvia ennakko-odotuksia ja rajoituksia. Tasa-arvopyrkimyksiä täydentää laaja-alainen yhdenvertaisuuden periaate. Opetus on puoluepoliittisesti, uskonnollisesti ja katsomuksellisesti sitouttamaton. Opetusta ei saa käyttää kaupallisen vaikuttamisen kanavana. Opetus perustuu käsitykseen oppilaan itseisarvoisesta merkityksestä. Jokainen on ainutlaatuinen ja arvokas juuri sellaisena kuin hän on. Jokaisella on oikeus tulla kuulluksi, nähdyksi, huomioon otetuksi ja ymmärretyksi yksilönä ja yhteisönsä jäsenenä. Oppilaalla on oikeus oppia sekä rakentaa käsitystään itsestään ja maailmasta omien lähtökohtiensa mukaisesti.

Toimintakulttuurin kehittämisen lähtökohtana on opetus, jossa kukin oppilas voi toimia, kehittyä ja oppia omana ainutlaatuisena yksilönään sekä yhteisön jäsenenä. Toimintaa kehitetään inklusiiviseen ja kulttuurista monimuotoisuutta tukevaan suuntaan. On tärkeää, että oppilaat saavat kokemuksia siitä, että heistä ollaan kiinnostuneita, heitä arvostetaan ja heidän mielipiteillään ja toiminnallaan on merkitystä.

3.2 Oppimisen arviointi

Arviointi perustuu opetussuunnitelmassa esitettyjen tavoitteiden saavuttamiseen. Tavoitteet ja arviointiperusteet kerrotaan oppilaille. Oppilaan ikä huomioiden oppilasta ohjataan itsearviointiin ja asettamaan itse tavoitteita omalle oppimiselleen. Arvioinnissa ei verrata oppilaiden suorituksia toisiinsa eikä arviointi kohdistu oppilaan persoonaan, temperamenttiin tai muihin henkilökohtaisiin ominaisuuksiin. Arvioinnin tulee olla oppimista ohjaavaa.

Arvioinnissa käytetään monipuolisia menetelmiä ja opettajan on annettava oppilaalle jatkuvaa palautetta hänen edistymisestään. Oppilaalle on annettava mahdollisuus osoittaa osaamistaan erilaisilla tavoilla. Käyttäytyminen arvioidaan erikseen, eikä oppilaan käytös vaikuta yksittäisestä oppiaineesta saatavaan arvosanaan. Oppilaalla on oikeus saada tietoa opettajalta arviointiperusteiden soveltamisesta häneen.

3.3 Elämäkatsomus vakaumus ja mielipide

Syrjintä vakaumuksen perusteella on laissa kielletty. Kiellettyä on myös oman syrjivän käytöksen perusteleminen vakaumuksella. Syrjintä vakaumuksen perusteella tarkoittaa ihmisen elämäkatsomuksellisten arvojen loukkaamista. Yksiköiden toiminnassa kunnioitetaan ihmisten erilaisia elämäntapoja ja -arvoja. Ilmapiiri on erilaisia vakaumuksia kohtaan avoin ja erilaisiin vakaumuksiin suhtaudutaan yhdenvertaisesti. Tiedotuksessa ja yhteistyössä huoltajien kanssa kunnioitetaan erilaisia vakaumuksia ja erilaisia arvopohjia.

3.4 Etninen tausta, kansallisuus ja kieli

Etnisestä taustastaan, kansallisuudestaan tai kielestään riippumatta kaikki ovat samanarvoisia. Oppilaiden, henkilökunnan ja vierailijoiden oikeutta etniseen ja kulttuuriseen identiteettiin kunnioitetaan. Rasismia ja etnistä syrjintää ei sallita. Tavoitteena on, että syrjintä ehkäistään jo ennalta. Syrjintätapaukset tunnistetaan ja niihin puututaan välittömästi.

Monimuotoisuutta arvostavaa ja keskustelevaa toimintakulttuuria kehitetään sekä tuetaan tasa-arvoista kohtaamista ja vuorovaikutusta. Tarvittaessa käytetään tulkkipalveluita huoltajien kanssa tehtävässä yhteistyössä.

3.5 Seksuaalinen suuntautuminen

Oppilaan, henkilöstön, huoltajien ja mahdollisten vierailijoiden seksuaalista suuntautumista kunnioitetaan. Seksuaaliseen suuntautumiseen ja moninaisuuteen perustuvaa syrjintää ei sallita.

Erilaisten ihmisten kohtaamisen ja arvostamisen kulttuuria tuetaan ja edistetään. Hyväksyvää, avointa ja sallivaa ilmapiiriä rakennetaan tietoisesti ja suunnitelmallisesti.

3.6 Seksuaalinen häirintä ja sen ehkäisy

Seksuaalinen häirintä on ei-toivottua käytöstä, jolla loukataan toisen koskemattomuutta.

Seksuaalisella häirinnällä luodaan usein uhkaava, nöyryyttävä tai ahdistava ilmapiiri.

Seksuaalinen häirintä voi olla esimerkiksi:

- vihjailevia eleitä tai ilmeitä
- härskejä puheita, nimittelyä, kaksimielisiä vitsejä
- vartaloa, pukeutumista tai yksityiselämää koskevat huomautukset tai kysymykset
- pornoaineiston esille asettaminen, seksuaalisesti värittyneet kirjeet, puhelinsoitot tai sähköpostit
- fyysinen koskettelu, seksuaalisväritteiset ehdotukset tai vaatimukset
- siihen voi liittyä myös seksuaalista väkivaltaa, esimerkiksi raiskaus tai sen yritys

Riihimäen musiikkiopistossa opiskelevien tai työskentelevien tulee kohdella toisiaan kunnioittavasti ja tasavertaisesti. Epäasialliseen kielenkäyttöön ja käyttäytymiseen puututaan. Jos oppilas on joutunut sukupuolisen häirinnän kohteeksi, tulee tämä ilmaista

häiritsijälle ja mikäli tämä ei auta, tulee ilmoittaa asiasta henkilöstölle. Tiedon saatuaan asiassa toimitaan opiston suunnitelman mukaisesti.

3.7 Vammaisuus ja terveydentila

Ketään ei syrjitä vamman tai terveydentilan perusteella. Ihmisen kohtelu on yhdenvertaista ja asiallista, on sitten kyse psyykkisestä tai fyysisestä sairaudesta tai vammasta. Oppilaalla ja henkilökuntaan kuuluvalla on oikeus päättää, mitä hän kertoo yhteisönsä henkilöille terveydentilastaan tai vammastaan. Asiasta sovitaan aina oppilaan huoltajan kanssa. Musiikkiopistossa tehdään mahdollisuuksien mukaan erityisjärjestelyjä. Näistä sovitaan erikseen asianomaisen kanssa.

Esteettömät kulkureitit merkitään selkeillä opasteilla. Esteettömyys (portaot, hissit, ovet, wc-tilat, valaistus, hälyä ja kaikua vaimentavat materiaalit) varmistetaan suunniteltaessa uusia rakennuksia tai peruskorjattaessa vanhoja tiloja. Ovien avautumismekanismit suunnitellaan siten, että kaikki voivat käyttää samoja kulkureittejä. Viestintää (verkkosivut, oppaat, esitteet, opetusmateriaali, asiakirjat) kehitetään kaikkien saavutettavaan muotoon.

4 TASA-ARVO- JA YHDENVERTAISUUS RIIHIMÄEN MUSIIKKIOPISTOSSA

Opetussuunnitelman perusteiden (2017) mukaan taiteen perusopetuksen tehtävänä on rakentaa kestävää tulevaisuutta taiteen keinoin. Opetussuunnitelman perusteet pohjautuvat arvoperustaan, jonka mukaan taiteen perusopetus rakentuu ihmisoikeuksien, tasa-arvon, yhdenvertaisuuden ja kulttuurien moninaisuuden kunnioitukselle. Ihminen rakentaa elämänsä toimimalla vuorovaikutuksessa muiden ihmisten ja ympäristönsä kanssa. Taiteen perusopetus perustuu käsitykseen jokaisen ihmisen ainutlaatuisuudesta ja arvokkuudesta yksilönä ja yhteisöjen jäsenenä. Opetuksessa edistetään sukupuolten tasa-arvoa ja kunnioitetaan sukupuolen moninaisuutta. Riihimäen musiikkiopistossa pyritään

ehkäisemään eriarvoistumista ja syrjäytymistä, kannustetaan vuorovaikutukseen ja yhdessä tekemiseen ja sitä kautta vahvistetaan osallisuuden kokemusta.

Suomen perustuslain ja yhdenvertaisuuslain mukaan ketään ei saa ilman hyväksyttävää perustetta asettaa eri asemaan sukupuolen, iän, etnisen tai kansallisen alkuperän, kansalaisuuden, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, seksuaalisen suuntautumisen, terveydentilan, vammaisuuden tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella. Edellä mainittu on eri asia kuin sukupuolen huomioon ottaminen tyttöjen ja poikien eri kehitysvaiheissa eli ns. sukupuolitietoisuus. Tasa-arvoon ja yhdenvertaisuuteen kuuluu myös se, että eri tavalla sosiaalisesti suuntautuneet ovat tasa-arvoisia ja yhdenvertaisia.

4.1 Tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutuminen

Riihimäen musiikkiopiston oppilaat otetaan Taiteen perusopetuksesta annetun lain (633/1998) ja sivistyksen ja osaamisen lautakunnan hyväksymän Opetussuunnitelman oppilaaksi ottamisen periaatteiden mukaisesti yhdenvertaisin perustein. Oppilaita voidaan ottaa oppilaaksi niistä kunnista, joiden kanssa on voimassa oleva sopimus opetuksen järjestämisestä eli sopimuskunnista, jotka ovat ostaneet Riihimäen musiikkiopistosta oppilaspaikkoja. Opetusta tarjotaan kunnan ostamalle määrälle oppilaita siten, että oppilaaksi ottamisen yhteydessä varataan sopimuksessa määritelty oppilaspaikkamäärä sopimuskunnista tuleville oppilaille. Oppilaita voidaan ottaa myös sopimuskuntien ulkopuolelta, jolloin oppilaan maksettavaksi tulee lukukausimaksun lisäksi kuntaosuus. Opetuksessa ja muussa toiminnassa oppilaita kohdellaan yhdenvertaisesti jokaisen yksilölliset lähtökohdat Opetussuunnitelman perusteiden ja Riihimäen musiikkiopiston opetussuunnitelman mukaisesti huomioiden.

Riihimäen musiikkiopistossa huolehditaan siitä, että oppilaat saavat opetussuunnitelman mukaista opetusta ja oppilaita ei aseteta epätasa-arvoiseen asemaan. Kiusaamiseen tai muuhun epäasialliseen toimintaan puututaan aina mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Opettajat tuntevat oppilaansa ja ovat harjaantuneet havaitsemaan muutoksia lasten käyttäytymisessä. Kynnys tulla puhumaan huolistaan pidetään matalana.

Riihimäen musiikkiopistossa on yhtenäinen arviointikulttuuri, joka perustuu opetussuunnitelman tavoitteisiin ja arviointikriteereihin. Arviointi tehdään yhdenmukaisin perustein ilman, että oppilaan henkilöön liittyvät ominaisuudet vaikuttavat niihin.

Jokaisella henkilöstöön kuuluvalla on velvollisuus puuttua tilanteeseen havaitessaan häirintää tai muuta epäasiallista käytöstä oppilaiden keskuudessa ja olla yhteydessä esimieheen havaitessaan henkilöstön jäsenen taholta tapahtuvaa häirintää. Oppilaitoksessa ja työyhteisössä luotavan myönteisen ilmapiirin kautta ehkäistään edelleen ennalta myös mahdollista häirintää.

4.2 Toiminta syrjintä- ja häirintätilanteissa

Häirintää pyritään ennaltaehkäisemään seuraavin toimenpitein:

- Oppilaiden kanssa keskustellaan häirintään liittyvistä asioista oppilaiden ikä- ja kehitystaso huomioiden
- Erityisesti kiinnitetään huomiota uusien oppilaiden sopeutumiseen

Häirintään puuttuminen

- Ensisijaisena vastuuhenkilönä on aikuinen (opettaja tai kuka tahansa muu henkilökuntaan kuuluva), joka on ensimmäisenä tilanteessa mukana.

- Keskustellaan asianosaisten kanssa ja selvitetään tilanteen kulku
- Kirjataan tapahtumat
- Järjestetään osapuolien kuuleminen ja sovitaan, että häirintä loppuu ja tehdään selväksi, mitä tapahtuu jatkossa, jos sopimus ei pidä
- Sovitaan seurannasta
- Ilmoitetaan asiasta huoltajalle
- Mikäli kyseessä on laajempi ilmiö, päätetään yhteisistä toimintatavoista
- Seurataan, toistuuko tilanne
- Jos tilanne toistuu, pyydetään tekijän huoltajat selvittämään tilannetta, tarvittaessa otetaan yhteyttä poliisiin ja lastensuojeluun

4.3 Selvitys nykytilanteesta, suunnitelman laadinta, hyväksyminen, tiedottaminen ja arviointi

Oppilaitoksen tulee aktiivisesti arvioida tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutumista.

Musiikkiopiston toiminnan kehittämiseen tähtäävä suunnitelmallinen sukupuolten välistä tasa- arvoa edistävä työ tehdään aina yhteistyössä henkilöstön ja oppilaiden kanssa. Musiikkiopiston velvollisuus on selvittää, miten tasa-arvo koetaan toteutuneeksi oppilaitosyhteisössä. Todellisen ja ajantasaisen tasa-arvotilanteen arviointi suoritetaan osana oppilaitoksen säännöllistä itsearviointitoimintaa. Esille nousseet kehittämiskohteet ja mahdollisimman konkreettiset toimenpiteet tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämiseksi kirjataan oppilaitoksen vuosittaiseen työsuunnitelmaan. Yhdessä sovittujen toimenpiteiden lisäksi nimetään toimijat, toimenpiteet vastuuhenkilöineen sekä aikataulu havaittujen epäkohtien poistamiseen.

Musiikkiopistoon hakevien ja musiikkiopiston oppilaiden yhdenvertaisuuden ja sukupuolten tasa-arvon edistämisestä vastaavat Riihimäen kaupungin sivistyksen- ja osaamisen lautakunnan alaisuudessa kansalaisopiston ja taiteen perusopetuksen rehtori, musiikkiopiston apulaisrehtori ja kaikki henkilöstöön kuuluvat oman tehtävänsä osalta. Olennaista on yhdenvertaisuuden ja sukupuolten tasa-arvon näkökulmien sisäistäminen ajattelussa ja toiminnassa.

Riihimäen musiikkiopiston tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma hyväksytään sivistyksen- ja osaamisen lautakunnassa. Hyväksytystä suunnitelmasta tiedotetaan oppilaille, heidän huoltajilleen ja musiikkiopiston henkilökunnalle. Suunnitelma on nähtävillä musiikkiopiston internet-sivuilla ja opettajainhuoneessa.

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma on voimassa vuodet 2020–2022, ja sitä arvioidaan jatkossa sekä keskustelujen että oppilaille ja henkilökunnalle tehtävän kyselyn avulla. Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman toteutumista seurataan ja sitä tarkistetaan tarvittaessa tai vähintään kolmen vuoden välein. Musiikkiopiston apulaisrehtori vastaa kyselyn toteuttamisesta ja toimenpiteistä sekä suunnitelman päivittämisestä.